

Antibioottiresistenssi on meidän kaikkien yhteinen haaste

Eija Pelkonen / Kirjoitettu 16.10.2020 / Julkaistu 6.11.2020

Maailman terveysjärjestö WHO on jo vuosia varoitellut antibioottiresistenssistä maailman kasvavana terveysuhkana. Meneillään oleva pandemia on muistuttanut meitä kaikkia siitä, minkälaista on elämä tarttuvan taudin kanssa, johon ei ole ollut parantavaa lääkehoitoa eikä ennaltaehkäisevää rokotetta. Myös antibioottiresistenssin uhka tuntuu nyt huomattavasti todellisemmalta kuin aiemmin.

Kuluvana vuonna Euroopan komissio, Euroopan lääkevirasto ja eurooppalainen lääkeviranomaisverkosto valmistelevat lääkestrategioitaan tulevalle viisivuotiskaudelle. Kansainväliset terveysuhkat, niihin varautuminen sekä lääkkeiden saatavuuden turvaaminen ovat nousseet keskeisiksi keskustelunaiheiksi. Antibioottiresistenssin torjuminen ja antibioottien saatavuuskysymykset ovat tärkeitä näkökulmia tähän keskusteluun. Strategisen keskustelun ja yhteisten tavoitteiden asettamisen lisäksi tarvitaan kiireesti käytännön toimenpiteitä ja myös taloudellista panostusta.

Eläinlääkinnän puolella antibioottiresistenssin torjunnassa on tapahtunut edistymistä, mutta tehtävää on vielä paljon sekä ihmis- että eläinlääkepuolella. Haaste on yhteinen ja globaali.

Lääkevirastolla, kuten lääkealan ja yhteiskunnan eri toimijoillakin, on oma roolinsa ratkaisujen löytämiseksi. On mietittävä, miten voisimme säilyttää markkinoilla edulliset ja vanhat kapeakirjoiset antibiootit sekä ihmisten että eläinten hoitoon. Samaan aikaan tutkimusta ja tuotekehitystä tulisi tukea niin, että saisimme käyttöömmä uusia antibiootteja uusilla vaikutusmekanismeilla. Arvokkaita olisivat myös uudet innovaatiot infektioitautien hallintaan.

Ilman laajaa keinovalikoimaa ja globaalia yhteistyötä antibioottien saatavuustilanne voi kriisiytyä jo tulevina vuosina. Antibioottiresistenssin lisääntymisen myötä terveydenhuoltomme palaisi aikaan, jolloin antibiootteja ei vielä ollut keksitty. Tällöin tavallisetkin infektiot olisivat jälleen potilaalle kohtalokkaita. Emmehän halua antibioottiresistenssiuhan etenevän lääkekriisiksi.

Lääkejätteiden, varsinkin antibioottien, päätyminen ympäristöön tuotanto- ja valmistusketjusta tai lääkkeen käytön seurauksena ovat ongelmia, joiden ratkaiseminen vaatii niin ikään yhteistyötä ja lisäresursseja. Globaali lääkeala tuo omat haasteensa myös ympäristön näkökulmasta. Viime aikoina ei ole kehitetty tai tuotu markkinoille uudella mekanismilla vaikuttavia antibiootteja, ja monien vanhojen, hinnaltaan edullisten valmisteiden tuotanto on siirtynyt halvempien tuotantokustannusten vuoksi EU:n ulkopuolelle, erityisesti Intiaan ja Kiinaan.

Koska tuotannon liian suuri keskittyminen EU:n ulkopuolelle heikentää huoltovarmuuttamme, esille on noussut myös kysymys siitä, voisiko lääketuotantoa palauttaa EU-alueelle. Samalla myös ympäristönäkökulman huomioiminen tulisi helpommaksi. Olisimmeko valmiita maksamaan kestävän kehityksen valmistuksesta enemmän?

Pohjoismaat, Suomi mukaan lukien, ovat olleet edelläkävijöitä sekä antibioottien käytön maltillistamisessa että lääkejätteiden ympäristökysymyksissä. Edelläkävijöitä tarvitaan erityisesti, kun on tarve muutokselle.

2000-luvun alussa uudet pandeemiset uhkat synnyttivät One Health -liikkeen. One Health lähtee ajatuksesta, että ihmisten ja eläinten terveys on yhteydessä paitsi toisiinsa myös ympäristöön. One Health tuo eri alojen tutkijat ja asiantuntijat yhteistyöhön yhteisen globaalien terveyden äärelle.

Yhteinen terveys ei ole vain uhkakuvia, vaan myös yhteistä hyvinvointia – ihmisille, eläimille ja luonnolle.

Eija Pelkonen

Ylijohtaja, Fimea

LISÄÄ AIHEESTA

[Mikrobilääkkeiden käyttö seuraläimille odottaa selkeitä suuntaviivoja](#)

[Vähäinen antibioottien käyttötarve suomalaisessa broilerituotannossa ei ole sattumaa](#)

[Mikrobilääkkeiden hallittu käyttö eläimille vaatii jatkuvaa yhteistyötä](#)

[Järkevä lääkehoito](#)